

Европейски икономически и социален комитет

INT/560
Електронно фактуриране

Брюксел, 13 юли 2011 г.

СТАНОВИЩЕ

на

Европейския икономически и социален комитет

относно

**„Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския
икономически и социален комитет и Комитета на регионите –
Реализиране на ползите от електронното фактуриране за Европа“**

COM(2010) 712 окончателен

_____
Докладчик: г-н Iozia

На 2 декември 2010 г. Комисията реши, в съответствие с член 304 от Договора за функционирането на Европейския съюз, да се консултира с Европейския икономически и социален комитет относно

„Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите – Реализиране на ползите от електронното фактуриране в Европа“
СОМ(2010) 712 окончателен.

Специализирана секция „Единен пазар, производство и потребление“, на която беше възложено да подготви работата на Комитета по този въпрос, прие своето становище на 23 юни 2011 г.

На 473-ата си пленарна сесия, проведена на 13 и 14 юли 2011 г. (заседание от 13 юли), Европейският икономически и социален комитет прие настоящото становище със 119 гласа „за“, 1 глас „против“ и 3 гласа „въздържал се“.

*

* *

1. **Заклучения и препоръки**

- 1.1 Европейският икономически и социален комитет (ЕИСК) изразява своята подкрепа за Комисията и оценява работата, извършена от нея, като споделя съдържанието на съобщението, което е част от Програмата в областта на цифровите технологии за Европа. Осъвременяването на инструментите, които регулират икономическите отношения – техническата иновация – води не само до изключително важни икономии, но и допринася за разпространението на иновациите и постигането на целите на стратегията „Европа 2020“.
- 1.2 Изпълнението на Програмата в областта на цифровите технологии ще бъде основен двигател за обновяването на идеята за вътрешния пазар като фактор за устойчиво социално и икономическо развитие.
- 1.3 ЕИСК подчертава необходимостта да се отчитат в особена степен евентуалните предимства на едно повсеместно разпространение на електронното фактуриране. Тези предимства трябва да бъдат разпределени справедливо между всички категории предприятия, с особен акцент върху МСП. Специално внимание следва да се обърне на техните специфични нужди от ограмотяване в областта на цифровите технологии, от намаляване на разходите за достъп до цифровите платформи и до софтуерните приложения за управление.

- 1.4 ЕИСК призовава Комисията да положи усилия, за да направи възможно най-бързо приемането на новото законодателство относно електронния подпис, и си задава въпроса дали не е по-добре в случая да се приеме регламент вместо директива, за да се избегнат проблемите и различията при транспониране, които ще продължат да поддържат разликите в нормативната уредба по този въпрос.

Реформата на системата за непряко данъчно облагане (ДДС) вече отчита приравняването на хартиените и електронните разписки за целите на съхраняването на счетоводните записи и фактурите. Данъчните администрации на държавите-членки би трябвало възможно най-бързо да приведат своето законодателство в съответствие с тези разпоредби.

- 1.5 Що се отнася по-специално за МСП ЕИСК препоръчва да бъдат защитени техните интереси по отношение на плащането на ДДС, който би трябвало да бъде събиран при плащането на електронната фактура вместо на определена дата след издаването на фактурата. Новата система трябва надлежно да отчита проблемите в управлението на ликвидността, които биха могли да възникнат за МСП.

- 1.6 ЕИСК подкрепя широкото разпространение на въвеждането на електронното фактуриране, което да се извърши бързо, но да остане незадължителен режим, и не счита, че са налице условията за задължително въвеждане на тази система, макар да оценява нейните цели.

- 1.7 ЕИСК препоръчва на Комисията да продължи предпазливо и внимателно с приемането на разпоредбите, необходими за постигане на поставената цел, за да не се създават излишни и скъпоструващи проблеми за предприятията и потребителите.

- 1.8 Съвместното съществуване на двата режима с еднаква правна стойност – този на електронното фактуриране и този на хартиен носител, би трябвало да даде възможност на всички да изберат най-подходящия модел за своите конкретни нужди.

- 1.9 ЕИСК приканва Комисията да въведе глобални стандарти за електронното фактуриране. Стандартизирането и оперативната съвместимост на системите са основни фактори за разпространението и успеха на електронното фактуриране, които позволяват развитието на вътрешния пазар и предоставят възможност за увеличаване на броя на операторите на пазара.

В настоящото положение обаче пазарът е фрагментиран и в него не се обмена информация, което на практика възпрепятства развитието на този полезен инструмент на трансгранично равнище.

- 1.10 Пилотният проект PEPPOL следва да бъде разгърнат в по-общ план, като се осъществи постоянна връзка между тези области, в които електронното фактуриране вече е факт. Следва да се обърне по-голямо внимание на нуждите на МСП.
- 1.11 Сред адресатите на електронното фактуриране в съобщението не се вземат предвид потребителите, техните нужди и интереси. Само онези, които имат добър опит в използването на информационните технологии, ще могат да се възползват от удобството да получават електронна фактура.
- 1.12 Перспективата за разпространение на този инструмент следва да определи възможността за реализиране на положителен цикъл: визуализиране на електронния каталог, избор и поръчка, изпращане на стоката, издаване на фактурата, плащане и успоредно прехвърляне на дължимите средства към данъчната администрация посредством автоматично изчисление на приложимата ставка по ДДС според вида стока и оператор.
- 1.13 Ускоряването на тези процедури ще доведе до значително по-малък разход на време, по-навременни плащания, ограничаване на фалшивите фактури.
- 1.14 Финансираните от ЕС проекти в областта на електронния бизнес следва да включват задължителното изискване малките и средните предприятия да участват в определен дял от всички пилотни проекти. Това би могло да насочи вниманието към нуждите на МСП още от първоначалните етапи на тези инициативи и най-вече да повлияе на развитието на иновационни технологии за МСП (например, за проекта PEPPOL).
- 1.15 Европейската комисия би трябвало да акцентира в по-голяма степен върху необходимостта националните администрации да възприемат принципа на „равно третиране“ на хартиените и електронните фактури, чрез който да се премахнат препятствията пред трансграничната търговия, по-специално като се премахне задължението за използване на конкретни технологични решения (сред които електронните подписи), които не са необходими за хартиените фактури, и като се премахне все още съществуващото тежко изискване в някои държави-членки да се разпечатват електронни фактури за целите на данъчния контрол, ако са спазени всички изисквания, които са в сила.
- 1.16 Биха могли да бъдат разработени стимули за МСП в сътрудничество с местните власти посредством специфични програми. Трябва да се разгледа възможността за участие на ГД „Регионална политика“.
- 1.17 ЕИСК оценява положително създаването на европейски форум по електронното фактуриране и декларира своята готовност за участие в неговата дейност.

2. Въведение

- 2.1 Фактурата е основен документ, който се разменя между търговските оператори, както и между тях и крайните потребители. Освен нейната основна функция като искане за плащане от продавача към купувача за доставени стоки или извършени услуги, фактурата представлява важен счетоводен документ и има потенциални законови последици и за двамата търговски партньори – в действителност тя представлява документ с договорна сила в отношенията между предприятия и потребители. В някои държави фактурата е ключов документ за данъчните декларации, за възстановяване на суми и за окомплектоване на декларации за внос и износ.
- 2.2 Участващите страни са купувачът и продавачът. В някои обстоятелства изпращачът и получателят могат да бъдат трети страни, както е случаят с транспортните или логистични оператори.
- 2.3 Електронното фактуриране е автоматичен процес на издаване, изпращане, получаване и обработка на данните на фактурите по електронен път. Електронното фактуриране е част от сложна мрежа от търговски процеси и процедури, обикновено наричани „цикъл поръчка-инкасиране“, от гледна точка на доставчика, и „цикъл покупка-плащане“, от гледна точка на купувача.
- 2.4 Сред седемте водещи инициативи, предложени от Европейския съюз за конкретното изпълнение на стратегията „Европа 2020“, „Програма в областта на цифровите технологии за Европа“ има за цел да подкрепи, чрез адаптиране на нормативната уредба, развитието на информационните технологии, посветени, наред с другото, на опростяването и намаляването на тежестите с оглед доизграждането на вътрешния пазар. Повече от сто инициативи и над тридесет законодателни разпоредби ще бъдат приети през следващите десет години за постигане на тринадесетте основни цели.
- 2.5 В съобщението на Комисията, изготвено след 5-годишен процес на подготовка и на задълбочени консултации, се засяга един изключително важен сектор от Програмата – електронното фактуриране, като се поставя целта до 2020 г. електронното фактуриране да стане основният начин на фактуриране. Изчислено е, че в момента едва 5 % от всички дейности, свързани с фактурирането на предприятията, се извършват чрез електронно фактуриране.
- 2.6 Комисията изчислява, че потенциалната икономия, която би могла да бъде реализирана, възлиза на 240 милиарда евро за шест години¹. Европейската асоциация на корпоративните ковчежници е достигнала до подобни резултати, като е изчислила, че предприятията могат да спестят до 80 % от текущите си разходи за автоматично обработване на данните на фактурата, като елиминират изразходването на хартия и като намалят чувствително положениия труд. Развитието на единната зона за плащания в евро (ЕЗПЕ) ще може да свърже фактурирането с плащанията, като позволи интегриране на системите и предостави възможност да се създадат „оперативно съвместими европейски схеми за електронното фактуриране“.

¹

SEPA potential benefits at stake, Capgemini. http://ec.europa.eu/internal_market/payments/docs/sepa/sepa-capgemini_study-final_report_en.pdf.

2.7 Определените приоритети са следните:

- „гарантиране на правната сигурност и осигуряване на ясни технически условия за електронните фактури за улесняване на масовото им въвеждане;
- насърчаване и популяризиране на развитието на отворени и оперативно съвместими системи за електронно фактуриране въз основа на общ стандарт, като особено внимание се обръща на потребностите на МСП;
- подкрепа за въвеждането на електронното фактуриране чрез създаване на организационни структури, като националните форуми по електронното фактуриране и Многостранныя европейски форум“.

3. **Наблюдения и коментари на ЕИСК**

- 3.1 Европейският икономически и социален комитет (ЕИСК) е убеден поддръжник на водещата инициатива „Програма в областта на цифровите технологии за Европа“ и приветства инициативата на Комисията. В различни свои предишни становища² ЕИСК е поддържал приемането на програми и законодателни инициативи, насочени към насърчаването на използването на информационни и комуникационни технологии (ИКТ).
- 3.2 Обемът от фактурите и сметките в Европа възлиза на повече от 30 милиарда. През 2011 г. 3 милиарда сметки и фактури ще бъдат изпратени по електронна поща, но само част от тях ще бъдат електронни фактури. Повече от 4,5 милиона предприятия и над 75 милиона потребители вече използват тази система. Най-големите оператори в сектора, които предоставят своите услуги в областта на електронното фактуриране, удвояват обема на своята стопанска дейност в рамките на няколко месеца.
- 3.3 В проучванията, извършени от експертна група по поръчка на Комисията, се изчислява, че икономията от всяка фактура може да възлезе на значителна сума в евро за този, който издава счетоводния документ. Електронното и автоматично изпращане може да спести до 60-80 % спрямо традиционните процеси, които се основават на използване на хартиен носител. Най-общо това означава, че могат да бъдат спестени между 1 и 2 % от административните разходи. Налице е положителна икономическа възвръщаемост от инвестиране в проект за електронно фактуриране само след шест месеца, съгласно оценките на най-големите експерти в сектора³.

---

² TEN/426 „Програма в областта на цифровите технологии за Европа“, ОВ С 54 от 19.2.201 г., стр. 58; TEN/417 „Да превърнем цифровия дивидент в социални постижения и икономически растеж ОВ С 44 от 11.2.2011, стр. 178; ОВ С 255, 22.9.2010 г., стр. 116 и ОВ С 77, 31.3.2009 г., стр. 60; TEN/402 „Подобряване на моделите на публично-частните партньорства на участието чрез развитие на електронни услуги за всички в ЕС-27“, ОВ С 48 от 15.2.2011 г., стр. 72; ОВ С 255, 22.9.2010 г., стр. 98; ОВ С 128, 18.5.2010 г., стр. 69; ОВ С 317, 23.12.2009 г., стр. 84; ОВ С 218, 11.9.2009 г., стр. 36; ОВ С 175, 28.7.2009 г., стр. 8; ОВ С 175, 28.7.2009 г., стр. 92; ОВ С 175, 28.7.2009 г., стр. 87; ОВ С 77, 31.3.2009 г., стр. 63; ОВ С 224, 30.8.2008 г., стр. 61; ОВ С 224, 30.8.2008 г., стр. 50; ОВ С 97, 28.4.2007 г., стр. 27; ОВ С 97, 28.4.2007 г., стр. 21; ОВ С 325, 30.12.2006 г., стр. 78; ОВ С 318, 23.12.2006 г., стр. 222; ОВ С 110, 9.5.2006 г., стр. 83; ОВ С 123, 25.4.2001 г., стр. 36.

³ <http://www.expp-summit.com/marketreport.htm>.

- 3.4 В съобщението Комисията изразява надежда, че електронното фактуриране ще стане доминиращият метод, но не посочва защо този процес изисква толкова дълго време. ЕИСК счита обаче, че е нужно да се положат всички възможни усилия, за да се ускори, доколкото е възможно, изпълнението на тази цел.
- 3.5 ЕИСК подчертава и оценява важния принос, който развитието на електронното фактуриране ще може да даде за намаляване на емисиите на CO₂ вследствие на намаляването на изразходваната за транспорт енергия и на потреблението на хартия.
- 3.6 ЕИСК споделя и счита, че е много важен приоритетът, който се признава на МСП и на информацията, която те дават в проучването, извършено от експертната група, създадена от Комисията.
- 3.7 ЕИСК препоръчва да се приложат всички възможни мерки, за да се улесни утвърждаването на множество специализирани оператори, като се предотврати създаването *de facto* на малки монополи, които неизбежно биха се възползвали от една доминираща позиция.
- 3.8 ЕИСК приканва Комисията да изготви полезни инициативи за прилагане на практика и въвеждане на стандартния модел, подготвен от UN/CEFACT⁴, междуправителствен орган, подпомагащ Комитета по търговия към Икономическата комисия за Европа на ООН (ИКЕ на ООН), за развитие на работна програма с глобално значение за постигане на координация и сътрудничество в областта на електронните стандарти и улесняването на търговията между предприятията.
- 3.9 Повсеместното прилагане на добрите практики, разработвани в някои държави-членки с цел налагане на задължително използване на електронните фактури при обществените поръчки, трябва да бъде подкрепено от Съвета, като подходящо средство за разширяване на тяхното разпространение. Проектът PEPPOL (*Pan-European Public Procurement On-line — Паневропейски електронни обществени поръчки*), пилотен проект с широк обхват на СІР (Рамкова програма за конкурентоспособност и иновации), поддържан от Комисията, следва да бъде разгърнат в по-общ план чрез въвеждането на разработените стандарти и подкрепата за тях, като се свържат онези европейски области, където електронните обществени поръчки вече са факт.

---

⁴ Център на ООН за улесняване на търговията и електронен бизнес.

- 3.10 ЕИСК приветства тази инициатива, но препоръчва да бъде предоставена възможността за оперативност в областта на електронните фактури и на други оператори, като се отвори пазарът и за други субекти. В момента близо 400 са операторите, предоставящи услуги за електронно фактуриране, които работят преди всичко на местно равнище, с широка гама от продукти. За съжаление оперативната съвместимост на системите е една много далечна перспектива. Общите глобални стандарти, които ЕИСК препоръчва да бъдат приети, са от основно значение за ускоряване на изграждането на единния европейски пазар и за разпространение на ползите от него сред широк кръг от субекти, по-специално МСП, като по този начин се увеличи тяхната конкурентоспособност.
- 3.11 Ползите от единни модели на електронно фактуриране са очевидни. В момента пазарът е фрагментиран и няма комуникация. ЕИСК поддържа инициативите, насочени към съсредоточаване върху все по-интегрирани равнища на оперативна съвместимост и е изразява задоволство, че моделът UN/CEFACT CII v.2 (*Cross-Industry Invoice*) беше възприет като основа за развитие на ISO 20022 invoice message standard (стандарт относно съобщенията за финансовата индустрия).
- 3.12 Глобалните стандарти трябва винаги да предвиждат съответните процедури за обществени поръчки с цел да се предотврати нуждата предприятията да автоматизират процеса на фактуриране отделно от процеса на снабдяване или от процеса на поръчка например. Това би довело до неефективност. Развитието на профилите CEN/BI за цялата верига на доставки трябва да бъде насърчено и следено отблизо, тъй като те представляват основата на електронните документи PEPPOL. Особено внимание следва да се обърне на постепенното въвеждане на стандарта UBL в различни държави-членки на ЕС и най-вече от страна на публичния сектор. Следва да се насърчава въвеждането на подобни глобални стандарти.
- 3.13 В бъдеще, когато системата за електронно фактуриране бъде разгърната в по-общ план, финансовите администрации несъмнено ще могат да извлекат полза от електронното фактуриране с едновременно заплащане на ДДС в момента на плащането на фактурата. Интегрирането с единната зона за плащания в евро ще допринесе за по-голяма ефективност на системата за събиране на ДДС. За да се избегнат отрицателни последици за МСП, по-специално по отношение на управлението на ликвидността, ЕИСК препоръчва на Комисията да има предвид този въпрос.
- 3.14 Икономии ще се реализират преди всичко в управлението на данъчните декларации и в разходите за автоматичните плащания. По принцип за икономическата система намаляването на разходите за събиране, контрол и управление на данъчните услуги представлява цел за модернизация и подобрене. Намаляването на укриването на данъци, за което може да допринесе автоматизирането на процеса на фактуриране, ще подпомогне допълнително системата да намери ресурси за реинвестиране в поддържането на икономически и производствени дейности.

- 3.15 ЕИСК подкрепя необходимостта от бързо преразглеждане на Директива 1999/93/ЕО относно електронните подписи с цел въвеждане на правна система за признаване в ЕС и оперативна съвместимост на един сигурен и гарантиран електронен подпис и отправя искане към Комисията да подкрепи неотложността на този въпрос пред Съвета и Парламента, за да приемат необходимите разпоредби в най-кратък срок. Различията при транспонирането на директивата и задължителното използване на тази система в различни държави-членки доведоха до сериозни проблеми, особено за МСП, които считат електронните подписи за една от най-големите и безсмислени пречки пред въвеждането на електронното фактуриране. По отношение на законодателния инструмент ЕИСК си задава въпроса дали не е настъпил моментът, чрез приемане на нов регламент, най-накрая да бъде наложена единна нормативна уредба съобразно очакванията, които се създадоха с приемането на Акта за единния пазар.
- 3.16 Европейските граждани не забелязват възможностите, предложени им от единния пазар, поради все още съществуващите бариери, бюрократични спънки, административни задължения. Потребителите все още не са видели ползите, на оповестяването на които беше толкова силно наблегнато, като например във финансовия и енергиен сектор, където само европейското законодателство наложи правила, които облагодетелстваха потребителите (трети енергиен пакет, SEPA, MIFID и т.н.).
- 3.17 ЕИСК счита, че предложението, съдържащо се в съобщението на Комисията, е правилно насочено, и призовава за цялостно ускоряване на процесите на вземане на решения и на темповете за реализиране на проекта, за да може да се предложи на работниците, гражданите и предприятията една хармонизирана законодателна рамка или по-точно регулирана по единен начин.

Брюксел, 13 юли 2011 г.

Председател
на
Европейския икономически и социален
комитет

Staffan NILSSON
